

HAC FARİZASI

Dr. Ali Arslan Aydın
Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi

عَنِ غَنِيِّ اللَّهِ فَإِنَّ كَفَرَ وَمَنْ سَبِيلًا إِلَيْهِ اسْتَظَاعَ مِنَ الْبَيْتِ حِجُّ النَّاسِ عَلَى وَدَلِّهِ أَمِنَّا كَانَ دَخَلَهُ وَمَنْ إِبْرَاهِيمَ مَقَامُ نَبَاتَاتٍ آيَاتٍ فِيهِ
الْعَالَمِينَ

Aziz ve muhterem Müslümanlar!

Hutbemiz, «Hacc farizası ve O'nun hikmeti, fazileti» hakkındadır.

Yüce dinimizin temellerinden biri olan hacc; Allah-ü Teâlâya ibâdet maksadiyle, belirli zamanda ihramlı olarak «Arafat» denilen mukaddes mekânda «Vakfe» yapmak, (yani bir müddet durmak) sonra Mekke-i Mükerreme'de bulunan «Beytullah» t usulüne göre, ziyaret ve «tavaf» etmektir.

Abdullah İbni Ömer (R. Anhuma) dan rivayet olunan meşhur Hadîse göre hacc, îslâm Dini'nin beş esasından biridir. Hem malî, hem bedenî bir ibâdettir. Rabbimizin lütuf ve ihsanı ile zengin ve sıhhatli olan müslümanların, Yüce Allah'a karşı yerine getirmeleri icap eden bir şükran borcudur. Bu sebeple hacc; sıhhatli ve dinen zengin sayılan, akıllı ve hür olan ergin müslümanlara farzdır.

Mali külfeti ve bedeni meşakkati sebebiyle hacc, şartlarını haiz müslümanlara, ömür boyunca yalnız bir defa farzdır. İmkân ve fırsat bulunca daha fazla sevap kazanmak gayesiyle birden fazla yapılan haclar nafil ibâdettir.

Namazın, orucun nafileleri gibi, hacc'm da nafilisi meşru ve makbuldür. Yeter ki niyet halisane ve maksat Allah rızasını kazanmak olsun. Fakat, şartlarını hâiz olmayan fakir bir Müslüman'ın çoluk çocuğunun nafakasını keserek hacca gitmesi dînen doğru değildir. Tekrar tekrar hacca giden zengin Müslümanlar, çok sevaplı olan diğer hayırlı işleri de ihmâl etmemeli, her türlü iyiliklere de koşmalı, hayır işlerinde yarışmalıdır.

Aziz müslümanlar :

Hacc, şartlarını haiz olan kadınlara da farzdır.

ihrama girilmeden veya tayin edilen zaman ve mekânda yapılmayan hacc sahih olmaz.

Muhterem Din Kardeşlerim!

Okuduğumuz âyet-i kerimeye göre : Kiblemiz Kabe, yeryüzünde Allah'a ibâdet için ve âlemlere hidayet kaynağı olarak Mekke'de inşa edilen ilk ibadet yeridir. Orada apaçık alâmetler ve İbrahim Peygamberin makamı vardır. Oraya kim girerse (taarruzdan) emîn olur. Bu mübarek belde, ve mukaddes makamı ziyaret için yol ve imkân bulanların Beytullah'ı ziyaret etmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır.

Peygamberimiz (S.A.S.) Efendimizin okuduğumuz Hadîsine göre : «Kim Allah için hacceder de, kötü sözlerden ve çirkin davranışlardan uzak kalırsa, o, anasından doğduğu gün gibi temiz ve günahsız olur».

Bazılarını zikrettiğimiz birçok âyet ve hadiselerden anlaşılacağı veçhile, hacc ibâdetinin dinimizde çok mühim bir mevki ve farz kılınmasının büyük hikmet ve faydaları vardır. Hacc ibâdeti esnasında yapılan dînî merasim, eşsiz hikmet ve ibretlerle doludur. Çünkü:

Her yıl yüz binlerce insan, uzak yakın İslâm Ülkeleri'nden kalkarak, çeşitli zahmet ve külfetlere katlanıp, İslâm Güneşi'nin doğduğu, Sevgili Peygamberimizin yaşadığı, Sahâbilerin şehit düştüğü mukaddes

belde'de buluşuyor, kutsal mekân ve makamlarda toplanıyorlar. Irk, renk, dil ve mevki farkı gözetmeksizin, her türlü vasıf ve rütbeden sıyrılarak, aynı renkteki beyaz ihramlar içinde bir tek Allah'a yöneliyor, O'nun ilâhî huzurunda durarak ibadet ediyorlar. Her hacı namzedi mukaddes beldeye bu tek kıyafetle, bir tek Allah'a ibadet niyetiyle girerken, dünya nimetlerinden âdetâ sıyrılarak, sonunda bu dünyadan böyle beyaz, basit bir örtüyle ayrılacağını, mal, evlât, ve mevkiin burada kalacağını hatırlıyor. Böyle bir ruh ve imanla Mekke'ye gelen müslü -manlar Kabe'de, Beytullah'da buluşuyorlar. Onun etrafında aynı kıyafet ve imanla dönüyor, Allah'a yalvararak gü-nahlarının affını, vatan ve milletlerinin hayrını diliyorlar. Gönülden gelen bu yalvarma ve gözyaşları, kalblere ve ruhlara huzur verir. Gönüller yüce Allah'ı anmanın, Kiblemiz Kabe etrafında dönmenin hazzı ile dolar. Bu yüce şerefe erenler, en büyük manevi saadeti tadarlar. Yüz binlerce insanın Harem-i Şerifte toplanıp, Kabe'ye yönelerek namaz kılmaları ne ilâhi bir manzaradır!...

İslâm güneşi'nin doğup yayıldığı, Yüce Peygamberiniz (S.A.S.) ve ilk mücâhid müslümanların yaşadığı bu mübarek beldeyi ve mukaddes makamları ziyaret etmek, onların ne büyük mahrumiyetler içinde yaşadığını görmek, insanın, islâm'ın Hak din, Pey -gamberimizin Hak peygamber olduğu hususundaki imanını kat kat kuvvetlendirir.

Bembeyaz örtüler içindeki yüz binlerce insanın Kabe'de Mina'da, hele Arafat'da aynı günde toplanarak, yüce Rabbimize dua ve niyazda bulunmaları ne ilâhî bir an, ne ibret dolu lâhuti bir manzaradır. İnsanlara ölümü, ölümden sonra dirilmeyi, Mahşer'de toplanmayı, Mahkeme-i Kübra'yı ve Hesab'ı hatırlatan bu ilâhî manzara, kaîbleri temizleyen, ruhları arıtan ve imanı coşturan ilâhî bir tecellidir. Mina'da Cemrelerde temsilî olarak yapılan şeytan taşlamak ise, kötü niyetlere ve şer kuvvetlere karşı bir zindelik gösterisi, her türlü kötülükleri yenme azminin sembol -leşmesidir. Bu, Hak Tealâ ile yapılan manevî bir antlaşmadır. Kesilen kurbanlar yüce Rabbimizin lütfettiği her çeşit nimetlerine karşı yapılması gereken bir şükrün ifadesidir.

Hacc ibâdeti münasebetiyle mukaddes makamlardaki bu buluşma, kendi ülkelerinin bilgi, görgü ve kültürlerini taşıyan Müslümanların birbirleriyle tanışma ve kaynaşmalarına, dînî içtimaî ve iktisadî meselelerini öğrenmelerine, müşterek ve mahallî meselelerini görüşüp hâl çareleri bulmalarına vesile olur. Bu bakımdan hacc, her yıl bu mukaddes ülkede yapılan bir nevi «islâm Kongresi» dir. Böylece hacc ibâdeti, müslümanlar arasındaki birlik ve beraberliğin, yardımlaşma ve dayanış -manın, sevgi ve kardeşliğin artmasına, güzel bir vesiledir. Müslümanlar, hac-cın bu yapıcı tesirlerini iyi bilmeli ve ondan iyi faydalanmalıdır.

Her Müslüman Türk ise, orada, vatanını ve milletini temsil ettiğini de daima hatırlamalı, güzel hareketleri, olgun davranışları ve tertemiz kıyafetiyle diğer müslüman milletlerin sevgi ve takdirini kazanmalıdır.

Hutbemizi, Peygamberimizin Medi-ne-i Münevvere'ye yönelerek mübarek kabrini ziyaret eden müslümanlara verdiği şu müjdelerle bitiriyoruz :

«Beni ölümümden sonra ziyaret eden kimse, beni hayatta iken ziyaret etmiş gibidir.»

«Kabrimi ziyaret eden kimseye, şefaet etmem vâcib olur.»

(1) Âl-i İmran Sûresi, Âyet: 96-97

(2) Et-Tâc : C. 2, S. 98

(3) Et-Tâc : C. 2, S. 174